

LISZT BULLETTIN

Mei 2018

Franz Liszt Kring

Geachte donateur, beste Liszt-liefhebber

Sinds Martyn van den Hoek bestuursvoorzitter van de Franz Liszt Kring is, bent u gewend dat hij de Liszt Bulletins opent met een voorwoord. Zoals per extra nieuwsbrief bekend gemaakt werd, is Martyn helaas al sinds februari jl. ernstig ziek. Vandaar dit keer een voorwoord van de hand van de vicevoorzitter. Over Martyns ziekte valt te melden dat hij sinds enige weken op de intensive care ligt van het UMC Utrecht locatie AZU, en dat er afgelopen weken gelukkig enkele positieve ontwikkelingen zijn geconstateerd. Tegelijk blijft zijn toestand volgens de artsen nog

zorgelijk en moet er sowieso rekening gehouden worden met een lange hertstel/revalidatie-tijd. Namens het bestuur wens ik Martyn, zijn vrouw Tomiko en zijn familie en vrienden veel sterkte toe in deze moeilijke periode. Bezoek aan Martyn is niet mogelijk, maar een kaartje ontvangen zal hij zeker op prijs stellen (zie het adres onder dit artikel).

Ondertussen zet het bestuur de door onze voorzitter ingezette weg voort. U leest in dit bulletin over ons eerstvolgend concert op 26 mei in Amsterdam: een mooi programma met Liszt-liederen door de jonge zangeres Elenora Hu en Martin Oei, sterleerling van Martyn van den Hoek, die ook solistisch zal optreden.

In dit bulletin vindt u tevens de eerste aflevering van de nieuwe rubriek 'De donateur spreekt...', deze eerste keer geschreven door Jaap Sluiter. In deze rubriek kunnen donateurs iets vertellen over hun persoonlijke relatie tot en ervaringen met Liszts muziek, waarom ze lid van de kring geworden zijn, of andere belevenissen die ze willen delen met mededonateurs. Ik kan u berichten dat het bestuur momenteel in contact staat met het nieuw opgerichte Zwitserse Liszt Genootschap en met diverse aan componisten gewijde organisaties in ons land, zoals het Wagner Genootschap, de Chopin Stichting en de Gustav Mahler Stichting Nederland. Ook hebben we nieuwe, aantrekkelijke concertlocaties gevonden, zoals Café Belcampo waar het concert op 26 mei gehouden zal worden.

Ik wens u veel leesplezier. Hopelijk zien we elkaar bij een van onze concerten dit jaar.

Christo Lelie, vicevoorzitter Franz Liszt Kring

Adres Martyn van den Hoek:
Intensive Care Centrum
p/a UMC Utrecht locatie AZU
Postbus 85500
Huispostnummer F06.230
3508 GA Utrecht

Een concert met Elenora Hu en Martin Oei in Café Belcampo

Op zaterdagavond 26 mei, aanvang 20.00 uur, treden op in Café Belcampo te Amsterdam de jeugdige zangeres Elenora Hu en de pianist Martin Oei, beiden nog studierend aan het Utrechts Conservatorium, maar reeds met een behoorlijke staat van dienst. Op het programma staan overwegend werken van Franz Liszt. Geopend wordt met het prachtige lied *Oh! Quand je dors* in tweede versie (1849), gevolgd door de bekende *Tre sonetti di Petrarca* in de oorspronkelijke zetting voor zangstem en piano (1846). Van deze liederen maakte Liszt klaviertranscripties, waarvan Martin Oei vervolgens de derde, het verdroomde, wonderschone Sonnet 123 ('I' vidi in terra angelici costumi'), zal uitvoeren. De eerste helft van het programma wordt besloten met een ander hoogtepunt uit Liszts lieder-oeuvre: *Die Loreley* in tweede versie (1859). Na de

pauze horen we twee aria's uit Bellini's *Norma* ('Qual Cor tradisti' en 'Deh non volerli vittime', beide uit de laatste acte), de opera waarop Franz Liszt één van zijn mooiste parafrases schreef, de *Réminiscences de Norma* (1841). Deze veeleisende partituur zal Martin tot besluit ten gehore brengen.

Datum: 26 mei, aanvang 20.00 uur.

Locatie: Café Belcampo, de vestiging van de Openbare Bibliotheek Amsterdam in de oude tramremise De Hallen in Amsterdam-West, waar de laatste tijd regelmatig culturele activiteiten plaatsvinden. Hannie Dankbaarpassage 10, 1052 RT Amsterdam. Met het openbaar vervoer te bereiken met Tramlijn 17 (vanaf Amsterdam CS).

Entree: €15,-; donateurs Franz Liszt Kring: €10,-.

Elenora Hu en Martin Oei tijdens de Liszt-week op het Utrechts Conservatorium, september 2017; foto Peter van Korlaar.

Lecture-recital door Mark Viner op 15 juni 2018

De Britse pianist Mark Viner, sinds kort voorzitter van de Engelse Liszt Society, komt medio juni naar Nederland voor opnamen in de Westvest90-kerk te Schiedam. Hij is bereid gevonden na afloop van de opnamesessies een lecture-recital te geven ten huize

van ons bestuurslid, de pianiste Klára Würtz. Mark Viner zal werken spelen en toelichten van drie componisten die hem na aan het hart liggen: Liszt, Thalberg en Alkan.

Het interessante programma opent met de *Grande Fantaisie sur des motifs de l'opéra 'la Muette de Portici' d'Auber*, opus 52, van Thalberg. Vervolgd wordt met twee composities van Franz Liszt: *Les Adieux. Rêverie*

sur un motif de l'opéra 'Romeo et Juliette', een niet zo bekende parafrase op de slotscene van Gounods opera uit 1867, en *Idée fixe. Andante amoroso, d'après une mélodie de Hector Berlioz*, een fantasie op het hoofdthema ('L'idée fixe') uit Berlioz' *Symphonie fantastique*, dat in alle delen in vermomde gedaante terugkeert. Het werk ontstond mogelijk in de tijd waarin Liszt aan zijn transcriptie van deze symfonie werkte, maar werd pas in 1846 uitgegeven. Van een andere tijdgenoot van Liszt, Charles-Valentin Alkan, klinken vervolgens *Salut, cendre du pauvre*, opus 45, geïnspireerd op een gedicht van de Franse dichter Gabriel-Marie Legouvé, en *Super flumina Babylonis, Paraphrase du psaume 137*, opus 52, een meer substantieel werk uit 1859, waarin de componist de stemmingen die in deze klaagzang heersen muzikaal uitbeeldt en uitbouwt tot één van zijn machtigste composities. Besloten wordt met weer een compositie van Thalberg, de *Grand caprice sur la Marche de 'l'Apothéose' de Berlioz*. Het betreft een fantasie op het derde deel, 'l'Apothéose', van de *Grande symphonie funèbre et triomphale* voor harmonieorkest (1840). Met name dat laatste deel was populair en in 1842 voegde Berlioz er partijen voor gemengd koor en strijkers aan toe. Thalbergs fantasie dateert van 1845.

Mark Viner is een van de beste Britse pianisten van zijn generatie, welbekend om zijn onvermoeibare inzet voor minder bekend repertoire uit het romantische tijdperk. Hij studeerde aan de Purcell School of

Music en het Royal College, waar zijn belangrijkste leraren Tessa Nichelson en Niel Immelman waren. In 2012 won hij de Eerste Prijs van de Alkan-Zimmerman International Piano Competition te Athene, waarna een internationale carrière op gang kwam, die hem o.a. naar Duitsland en andere Europese landen voerde. Hij bracht reeds verschillende cd's met interessant repertoire op de markt, die lovend werden besproken. Mark Viner is voorzitter van zowel de Alkan Society als de Liszt Society, waar hij Leslie Howard opvolgde.

Datum: 15 juni, aanvang 19.00 uur (let op!).

Locatie: Amsteldijk 87, 1074 JB Amsterdam.

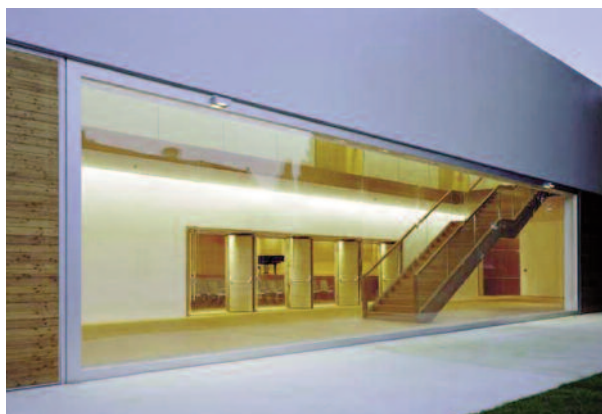
Entree: €15,-; donateurs Franz Liszt Kring: €10,-.

Liszt Festival Raiding 2018

Net als in voorgaande edities bestaat het Liszt Festival Raiding eigenlijk uit drie korte festivals: één in het voorjaar, een ander in de zomer en een derde in het najaar. Nieuw is, dat ieder deelfestival op twee achtereenvolgende weekenden plaats vindt. Het zomerfestival valt dit jaar op 8–10 en 15–17 juni. Men kan kaarten bestellen voor alle drie festivals tezamen (een jaarabonnement), voor een deelfestival, voor de concerten gedurende één weekend en voor ieder concert afzonderlijk. Men kan ook opteren voor uitsluitend de orkestconcerten, de pianoavonden of de vocale serie (verspreid over het hele jaar) en alsof dit nog niet voldoende is zelf een keuzeabonnement samenstellen. Vanzelfsprekend is het niet mogelijk hier alle prijzen te noemen; belangstellenden zij verwezen naar de Online-Ticketshop, te vinden op www.lisztfestival.at.

Over het programma van het komende zomerfestival het volgende:

- Op vrijdagavond 8 juni is er een voorstelling getiteld 'Meisterklasse mit Maria Callas', een Broadway-succes met Andrea Eckert in de hoofdrol.
- Op zaterdagavond zingt de mezzosopraan Elisabeth Kulman liederen van Franz Schubert, Franz Liszt, Hugo Wolf en Gustav Mahler, maar ook van Cole Porter, Leonard Bernstein, Charles Aznavour en anderen. Aan de vleugel Eduard Kutrowatz.
- Op zondag 10 juni speelt het harmonieorkest Phil Blech Wien muziek van F. Gulda, Rossini, Brahms, Johann Strauss en Franz Liszt (bewerkingen). Solist is de cellist Matthias Bartolomey.
- Het Wiener Kammerchor verzorgt het concert op vrijdag 15 juni. Tot klinken komt het bekende *Carmina Burana* van Orff in een versie voor kamerkoor, solisten, twee piano's en slagwerk.

Konzerthaus Raiding

- Op 16 juni treedt de pianist Boris Giltburg aan. Hij speelt de complete *Études d'exécution transcendante* en na de pauze de *Études tableaux*, opus 39, van Rachmaninov. Een ongehoorde prestatie !
- Het zomerfestival wordt besloten door het Orchester Wiener Akademie onder leiding van Martin Haselböck. Op zondag 17 juni wordt Liszts

Korte berichten

- **Liszt-prijs uitgereikt aan Ketevan Sharamashvili.** Het is al enige jaren gebruikelijk tijdens de Finale van 'Koffie bij de piano', de populaire concertserie door jong talent in het zuiden des lands, een Liszt-prijs uit te loven. Dit jaar is die gegaan naar Ketevan Sharamashvili, een Georgische pianiste die al enige tijd in Nederland studeert en woont. De prijs werd haar uitgereikt door onze secretaris, Peter van Korlaar. In 2019 heeft het bestuur van de Franz Liszt Kring twee concerten voor haar in petto, waarover we u te zijner tijd zullen berichten.
- **International Franz Liszt Piano Competition 2020.** De twaalfde editie van de International Franz Liszt Piano Competition valt op 16 tot 28 maart 2020. De opzet is grotendeels gelijk aan die van de laatste aflevering: eerst internationale selectierondes, deze keer zelfs in zes steden, dan het eigenlijke festival in TivoliVredenburg te Utrecht, besloten met de 'Solo Final' op 25 maart en de 'Orchestral Final' op 28 maart. Opvallend is dat in de repertoirelijsten de naam Beethoven veelvuldig voorkomt, zozeer zelfs dat men bijna van een Liszt/Beethoven-concours kan spreken. Bovendien worden de finalisten verondersteld in de 'Solo Final' een keuze uit originele composities van Liszt en/of Beethoven te maken, terwijl in de 'Orchestral Final' als verplicht werk Liszts

Symphonische Dichtung *Prometheus* in contrast gezet met de ouverture *Die Geschöpfe des Prometheus* van Beethoven en diens Vijfde Symfonie, waarin op weer andere wijze de weg van duisternis naar licht wordt afgelegd. Het concert wordt besloten met iets heel bijzonders: het Andante cantabile uit het *Erzherzog-Trio* (opus 97) van Beethoven in de orkestratie van Franz Liszt, een bewerking die in geen enkele catalogus genoemd wordt. Betreft het hier een ontdekking, of handelt het hier om dat gedeelte uit de in 1845 geschreven Beethoven-cantate, waarin Liszt het thema van genoemd Andante cantabile laat opklinken? Het programmaboekje geeft hierover geen uitsluitsel.

Al met al een boeiend, veelzijdig programma, een vakantie naar Oostenrijk meer dan waard! Alle concerten worden gegeven in de nieuwe concertzaal achter Liszts geboortehuis.

Fantasie über Motive aus Beethovens Ruinen von Athen staat vermeld. De focus ligt dus duidelijk anders dan tot op heden!

- **Johan Verrest gedecoreerd.** Ons bereikte het heuglijke bericht dat onze penningmeester Johan Verrest op donderdag 26 april een Koninklijke onderscheiding heeft gekregen. Hij ontving deze allereerst voor zijn onvermoeibare inzet voor de patiëntenorganisatie Hematon, waarvan hij eveneens penningmeester is. Aangezien in deze organisatie grote sommen gelds omgaan, heeft Johan daar bijna een dagtaak aan. Dat hij daarnaast met grote zorgvuldigheid al bijna twee decennia lang onze financiën beheert, heeft ertoe bijgedragen hem deze welverdiende onderscheiding te verlenen.

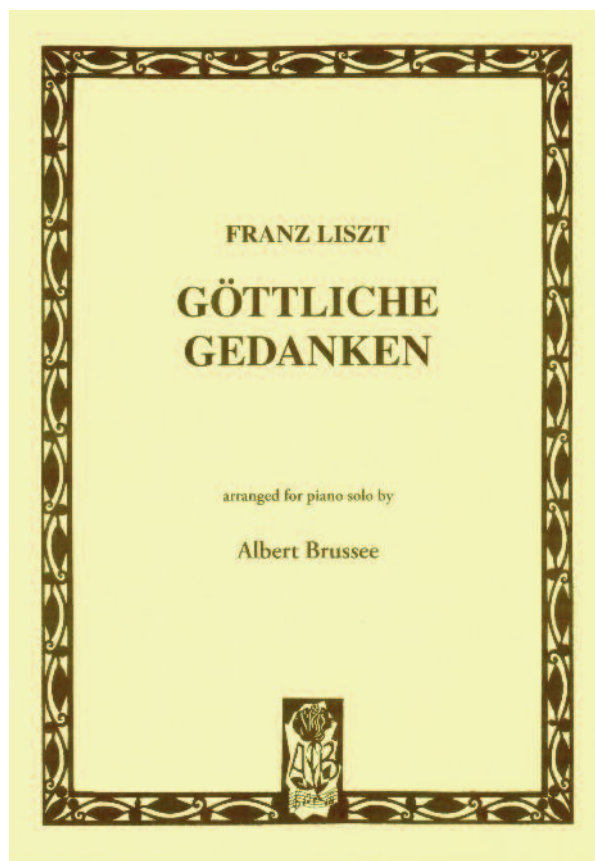

Göttliche Gedanken

Dat het spelen van pianotranscripties nog steeds een ongekend populair onderdeel is van een pianorecital, kan men niet alleen vaststellen bij een concert in de Meesterserie in het Concertgebouw te Amsterdam, maar ook bij talloze andere concerten die wereldwijd worden gegeven. Het genre heeft een lange traditie, waarbij soms de transcriptie zelfs populairder is geworden dan het origineel, zoals bij de wonderbaarlijk geslaagde transcriptie door Myra Hess van Bachs koraal *Jesus, bleibet meine Freude*. Maar ook transcripties van Liszt, Tausig, Sgambati, Saint-Saëns, Rachmaninov en vele anderen blijken zich nog steeds te bewijzen als sfeervolle, soms ook zeer virtuoze meesterwerken in de pianoliteratuur.

Voor een Liszt-kenner als Albert Brussee zijn de vele Liszt-bewerkingen van een groot aantal liederen uit de Romantiek natuurlijk een onuitputtelijk bron van inspiratie. Toen dan ook de bekende Liszt-interpret Lesley Howard in 2016 in de Music Section van *The Liszt Society Journal* (Volume 41) een schets van een onbekend lied van Liszt op tekst van Friedrich Rückert publiceerde, werd Brussee, zoals hij in het Voorwoord van zijn transcriptie van dit lied schrijft: "(...) onmiddellijk gegrepen door de schoonheid van de muziek." Het lied doorspelend stond hij zo zeer verbaasd hoe goed alles op piano klonk, dat bij hem al snel het idee geboren werd een poging te wagen om het geheel in een pianotranscriptie vast te leggen. Het resultaat is nu door hem in eigen beheer uitgebracht en het kan niet anders worden gezegd: deze bewerking is buitengewoon geslaagd. Dat ligt natuurlijk in de eerste plaats aan het materiaal zelf: de eenvoudige, lang uitgesponnen lijn van de melodie, ondersteund door de rustig chromatisch dalende bas, geeft treffend de woorden 'Göttliche Gedanken' weer – woorden die Liszt in de schets onder de zangstem noteerde. Maar ook Brussee's uitwerking van de linkerhand en de beide door hem toegevoegde cadensen dragen bij aan het succes van deze transcriptie.

De stemming van de muziek doet denken aan die van de *Consolations*, met name aan de tweede met zijn vrijwel identieke begeleidingsfiguren en de derde in Des-groot, met zijn brede melodie, maar ook qua moeilijkheidsgraad (Trap V-VII Kloppenburg). Dit maakt het stuk zeer de moeite waard om ook door goede amateurs te worden uitgevoerd. De notentekst is voortreffelijk gezet door Bart van

Sambeek en mooi breed op de bladspiegel geplaatst. De fraai verzorgde editie opent met een gedegen en historisch goed onderbouwde toelichting, zoals we dat van Albert Brussee gewend zijn.

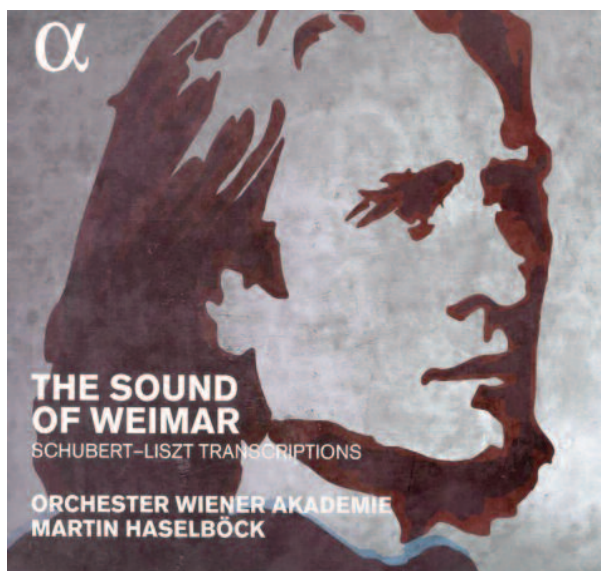
Jan Marisse Huizing

AB Music Productions & Editions (AB II-23). De bewerking is te bestellen via website www.albert-brussee.nl, maar is ook in de muziekhandel te koop (distributie via Hal Leonard).

Schubert–Liszt transcripties voor orkest

In de serie cd's *The Sound of Weimar*, waarop al Liszts orkestwerken door het Orchester Wiener Akademie onder leiding van Martin Haselböck in historische bezetting te beluisteren zijn, verscheen onlangs Deel VII dat vooral door het opgenomen repertoire onze aandacht verdient. Op deze cd staan namelijk enkele zelden uitgevoerde orkestbewerkingen van muziek van Schubert naast een paar korte originele werken, waaronder zelfs een wereldpremière.

Geopend wordt met de 4 *Märsche* die Liszt in 1859/60 voor de dirigent Johann von Herbeck

schreef, overigens niet in de originele volgorde en met weglating van het tweede deel. Haselböck begint met de zogenaamde *Reitermarsch* – de titels werden door Liszt bij een revisie van dit opus in 1870 toegevoegd –, een compositie die teruggaat op de eerste van Schuberts *Deux marches caractéristiques*, D968b, voor piano vierhandig. Vervolgens hoort men de bewerking van de vijfde van de *Six Grandes Marches* in es-klein, D617, door Liszt *Trauermarsch* genaamd. Besloten wordt met de *Ungarischer Marsch* uit Schuberts *Divertissement à la Hongroise*, een compositie waar Liszt dol op was en hij in tweehandige klavierversie talloze malen uitgevoerd heeft. De bewerkingen van deze quatre mains-muziek zijn zeer vrij. Het zijn eerder fantasieën op Schuberts muziek dan letterlijke transcripties daarvan. Zo groeide de *Trauermarsch* uit tot een compositie van bijna zestien minuten lengte, terwijl het origineel nog niet half zo lang is. Hetzelfde geldt voor de bewerking van de *Ungarischer Marsch*, waarvan overigens ook een vierhandige klavierversie bestaat die dus hemelsbreed verschilt van het uitgangspunt: Schuberts compositie uit 1824 (D818).

De tweede hoofdmoot op deze cd betreft Liszts geniale bewerking voor piano en orkest van Schuberts *Grosse Fantasie*, opus 15, de zogenaamde ‘Wandererfantasie’ uit 1822. Zo zelden de hierboven genoemde composities zijn te horen, zo bekend en meermalen opgenomen is deze bewerking. Bijzonder is echter dat deze hier wordt vertolkt op een historisch instrument, een Streicher uit 1851, het jaar waarin Liszts arrangement voor het eerst werd uitgevoerd door Julius Egghard in de zaal van het Gesellschaft der Musikfreunde te Wenen; dirigent

was Josef Hellmesberger. Op de cd wordt het werk (uitstekend!) uitgevoerd door de bekende Weense fortepianist Gottlieb Wallisch, sinds 2010 docent aan de Haute École de Musique de Genève en gastdocent aan de Franz Liszt Musikkakademie te Boedapest. In combinatie met de historische orkestbezetting krijgt men hier een prachtig beeld, hoe deze muziek vroeger geklonken heeft.

De compact disc wordt besloten met een drietal originele orkestwerken van Franz Liszt: twee van zijn *Trois Odes Funèbres* en *Vexilla regis prodeunt*. De eerste van de ‘Traueroden’ ontstond naar aanleiding van de onverwachte dood van Liszts zoon Daniel in december 1859. De componist inspireerde zich daarbij op een gedicht van de priester-dichter Félicité de Lamennais, *Les morts – Oraison*, waarin deze bij alle treurnis troost put uit de gedachte dat de gestorvenen terugkeren vanwaar zij kwamen en eeuwig voortleven in de schoot des Heeren: “Heureux les morts qui meurent dans le Seigneur!” Gevolgd wordt met *La Notta*, de orkestrale uitwerking van het klavierstuk *Il penseroso*, het tweede deel van de *Années de pèlerinage: Italie*. Het klavierstuk groeide uit tot ruim drie keer zijn lengte: een middendeel met reminiscenties aan Hongaarse volksmuziek werd toegevoegd en het eerste deel, de eigenlijke treurmuziek gevarieerd herhaald. Het laatste opgenomen werk, *Vexilla regis prodeunt* (‘Des Konings vaandels gaan vooruit’) stamt van 1864. Centraal staat deze Gregoriaanse melodie die in de lijdensweek gezongen wordt, gecombineerd met marsritmen die de processie verbeelden die nog steeds in bepaalde streken op Goede Vrijdag gehouden wordt. Het werk lag tot voor kort in manuscript in het Goethe- und Schiller-Archiv te Weimar en vindt op deze cd zijn eerste uitvoering.

De uitvoering van al dit fraais is onberispelijk. Tweemaal reeds mochten Haselböck en zijn orkest voor delen van de reeks *The Sound of Weimar* een ‘Grand Prix du Disque’ ontvangen. Wat mij betreft mogen ze voor deze cd nog een derde krijgen en er in hun prijzenkast een ereplaats voor inruimen.

Albert Brussee

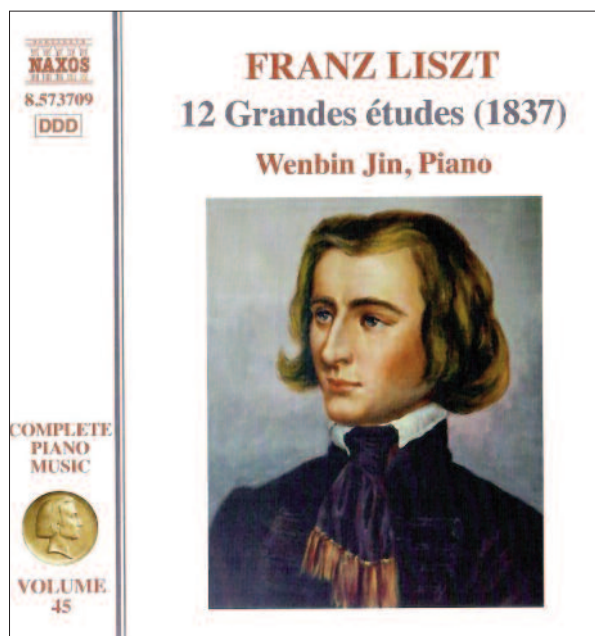
The Sound of Weimar
Schubert–Liszt Transcriptions
Orchester Wiener Akademie / Martin Haselböck
Alpha Classics 471 (2015).

De 12 Grandes Etudes opnieuw opgenomen

Zoals bekend zal zijn bestaan er van Liszts twaalf etudes drie versies: de jeugdetudes van 1826, de *Grandes études* van 1837/38 en de *Études d'exécution transcendante* van 1852. Van die laatste versie bestaan talloze, meer dan honderd opnamen. Van de jeugdetudes zijn er een kleine tien, maar van de vroeger onspeelbaar geachte *Grandes études* slechts enkele. Janice Weber was de eerste die de cyclus in 1988 op cd zette, gevolgd door Leslie Howard in 1994. Zijn opname heb ik altijd beschouwd als één van de hoogtepunten van zijn 'complete recording' van Liszt's tweehandige pianomuziek. Maar hij heeft er geduchte concurrenten bij gekregen! In 2011 nam Idil Biret de *Grandes études* op en kort geleden verscheen bij Naxos Volume 45 van de andermaal 'Complete Piano Music' (maar niet heus) door de Chinese pianist Wenbin Jin, een prachtige interpretatie die die van Howard naar de kroon steekt.

Het is bekend dat de *Études d'exécution transcendante* een opgeschoonde, gekuiste versie zijn van de *Grandes études*, die daarmee a priori als 'tweederangs' worden bestempeld. Dit is naar mijn mening maar zeer ten dele terecht. De *Grandes études* werden door dezelfde geniale pianist en componist geschreven en bevatten veel fraaie alternatieven, zeker als deze gespeeld worden op het destijds beschikbare instrumentarium, wat overigens nog nooit gebeurd is. Over het algemeen zijn het karakter, de structuur en het harmonisch verloop identiek. Bij enkele etudes zijn de ingrepen groter en werden hele passages geschrapt. Vaak is dat inderdaad ten voordele van het geheel, maar soms vraagt men zich af of die vroege versie niet net zo aantrekkelijk was. De aanpassingen zijn hoofdzakelijk van pianistische aard en het gevolg van zowel Liszts eigen groei – de jaren tussen beide versies zijn de 'Virtuozenjaren', waarin Liszts pianistiek zich ontwikkelde en verfijnde – als van de veranderde eigenschappen van de vleugel.

Wenbin Jin is in Nederland niet zo bekend als bijvoorbeeld Lang Lang, maar naar mijn idee verre boven deze pianoacrobaat te verkiezen. Hij studeerde aan de Yale School of Music bij Boris Berman, won in China verschillende internationale prijzen en is thans mededirecteur van het Performing Arts Centre van de Keystone Academy te Beijing. Zijn spel beluisterend was mijn conclusie: dit is een meesterpianist met een feilloze techniek, een sprankelend toucher, een slanke toonvorming – iets wat ik ook

altijd in het spel van Wibi Soerjadi bewonder – en begiftigd met een uitstekend vorm- en stijlgevoel. Opvallend is zijn grote beheersing. Bij alle vervoering en virtuositeit, bij de grootste moeilijkheden houdt Wenbin Jin alles onder controle, verliest hij zich nimmer in al te grote emotionaliteit, maar weet desalniettemin zijn muzikale intenties overtuigend over het voetlicht te brengen. Kortom, dit is een evenwichtige, aanbevelingswaardige interpretatie, waarbij je bijna zou vergeten dat de componist zelf deze versie verwierp, ja, verbood deze uit te voeren!

AB

Liszt Complete Piano Music, Volume 45
12 Grandes études (1837)
Wenbin Jin – piano
Naxos 8.573709 (© 2017).

De Donateur spreekt...

Mijn eerste kennismaking met Franz Liszt.

In 1956 kregen wij een tv. Ik was toen vijf jaar. Er waren programma's voor kinderen en uiteraard hoorden daar kinderfilms bij. Op woensdagmiddag stond onze gang vol met schoenen en de kamer zat vol met jongens en meisjes uit de buurt. Een onderdeel van de ontspanning waren tekenfilms: Donald Duck, Tom and Jerry, Popey the Sailor, Mickey Mouse. Als kind genoot ik daar (al) ontzettend van. Wat je niet in de gaten had, was dat je volledig ingewijd werd in het repertoire van de klassieke muziek. Bij een van de filmpjes werd de Hongaarse Rapsodie nummer 2 van

Liszt gespeeld. De stripfiguren waren op de vlucht en de pianomuziek klonk harder en sneller en harder en sneller, men was op de vlucht en tekenfilmhoofdjes keken angstig achterom.

In oktober van het jaar 2017 kon ik mijn ogen en oren niet geloven: Jean Dubé, de winnaar van het Zesde International Franz Liszt Pianoconcours, speelde zelf muziek van Liszt bij een Tom en Jerry-film die op een groot beeldscherm te zien was in Tivoli-Vredenburg, en weer met diezelfde snelle passage uit die tweede rapsodie!

Je bent kind en vijf jaar oud en dat fragment beklijft. Later hoor je het weer en vraagt aan anderen wat voor muziek dat is. Je hoort de naam van de componist en luistert later naar de Liebestraum, de Campanella,

de Totentanz. Je bent in Burgenland op vakantie en je bezoekt zijn geboortehuis. En voor je het weet ben je er voor altijd aan verknocht. Dan volgt het Liszt Concours, je volgt ze allemaal, je bezoekt een kerk waar men de Graner Messe uitvoert, je bezoekt 'Liszt aan de Waal' en ineens ken je alle solisten, Liszt-kenners, Liszt-vertolkers.

Stiekem gaat Liszt deel uitmaken van je leven: je hebt samen met Peter van Korlaar een theaterprogramma gehad waar Liszt in zat, je leest menig 'vie romancée', je leest biografieën en bezoekt plaatsen waar hij zijn voeten zette: Nonnenwerth. Het is als een waaijer die steeds breder wordt en die zorgt voor een aangename verkoeling.

Jaap Sluiter

Mahlerdag in de Doelen te Rotterdam

Op donderdag 22 maart 2018 bezocht ik samen met vriend en Liszt-donateur Jaap Sluiter de Mahlerdag in de Doelen te Rotterdam. We deden dat op uitnodiging van de Gustav Mahler Stichting Nederland (GMSN). We werden 's ochtends door Mahler-voorzitter dr. Eveline Nikkels hartelijk welkom geheten. Dr. Nikkels benadrukte het belang van een goede samenwerking tussen de verschillende componistengenootschappen in Nederland. Op het ochtendprogramma stond verder een inleiding en een interessante vergelijking tussen de verschillen in drie Faust-composities van respectievelijk Robert Schumann, Franz Liszt en Gustav Mahler. Deze inleiding werd verzorgd door dr. Nikkels, bijgestaan door de musicoloog Cees Broekhuijsen. De middag en de avond werden volledig benut voor het bijwonen

van een generale repetitie van de Achtste Symfonie van Gustav Mahler ("Symfonie der Tausend") met circa 300 koorzangers, 8 solisten en een tot in de laatste hoeken bezet Rotterdams symfonieorkest op volle sterkte. En dit alles onder leiding van de vertrekkende dirigent Yannick Nézet-Séguin. Het was een overweldigende ervaring, deze generale repetitie van dit meesterwerk. Voor een meer uitvoerige bespreking verwijs ik naar www.operamagazine.nl, waar deze geplaatst werd. De Mahler-dag werd bijgewoond door circa 70 Mahlerianen, donateurs van de GMSN. Tussen de middag- en avondrepetitie werd genoten van een gezamenlijke maaltijd. Voor herhaling vatbaar!

Peter van Korlaar

Wist u dat...

Marie d'Agoult een *Notice biographique* van Franz Liszt geschreven heeft? In mei 1843 publiceerde zij deze onder het pseudoniem J. Duverger in *Le Biographe Universel*, een reeks biografische schetsen onder redactie van M.E. Pascallet. Deze onbekende bron uit de eerste hand steunt sterk op de eerste Liszt-biografie van d'Ortigue uit 1835, maar bevat daarnaast enkele aardige anecdoten, die niet algemeen bekend zijn en alleen intimi konden weten. Zo vertelt Marie d'Agoult dat de nog jeugdige Franz Liszt in de tijd waarin zijn opera *Don Sanche* werd uitgevoerd (najaar 1825), op één van de drukste punten van Parijs door een straatvegertje, een kind nog, om een aalmoes werd gevraagd. We laten de schrijfster aan het woord.

“Eens op een dag – het waaide hard – wandelde hij over de boulevard. Daar werd hij aangesproken door een straatveger die hem om een stuiver vroeg. In zijn broekzak voelend vond Franz alleen een munt van vijf francs. Hij kon zich niet permitteren in één keer zo'n groot bedrag uit te geven, terwijl anderzijds de kleine Savoyard geen wisselgeld had. Wat bedacht Liszt erop? Hij zond de straatveger heen om wisselgeld te zoeken. Deze, zonder er bij na te denken, duwde hem de bezem in zijn hand. En daar stond de beroemde Franz Liszt, het wonderkind, de gunsteling der salons, de componist van een opera, met een bezem in zijn hand op de drukst bezochte plaats van Parijs, wachtende op de terugkeer van de kleine bedelaar. Hij vertelde later zelf dat het een moment van bijna ondraaglijke schaamte was geweest. Maar hij hield vol en trotseerde met een lach de schande die over hem zou neerdalen als iemand hem zou herkennen in deze groteske situatie.”

Notice biographique sur Franz Liszt. Extrait de la Revue générale biographique, politique et littéraire, publiée sous la direction de M.E. Pascallet; Paris, Au Bureau central de la Revue générale biographique et littéraire, chez Amyot, Libraire-Éditeur, Mai 1843.

AB

Redactie: Albert Brussee

Met bijdragen van Christo Lelie, Jan Marisse Huizing, Peter van Korlaar en Jaap Sluiter

Lay-out: Joop Berkhout

Het bestuur van de Franz Liszt Kring wordt gevormd door: Martyn van den Hoek – voorzitter;
Christo Lelie – vicevoorzitter, eindredacteur van het *Tijdschrift van de Franz Liszt Kring*;
Peter van Korlaar – secretaris; Johan Verrest – penningmeester;
Toos Onderdenwijngaard, Klára Würtz (organisatie concerten,
Albert Brussee (eindredactie *Liszt Bulletin*), Yoram Ish-Hurwitz (webmaster)
en Aad Jordaans (sponsoring)

Bankrekening NL07 RABO 0365512613 ten name van Stichting Franz Liszt Kring
Bank Identificatie Code (BIC): RABONL2U

Stichting Franz Liszt Kring • Secretaris Peter van Korlaar • Marslaan 3, 5331 TW Kerkdriel
Telefoon (0418) 63 12 54 • GSM (06) 51 11 60 94 • E-mail pa.vankorlaar@planet.nl • www.lisztkring.nl